

SVOBODNA SLOVENIJA

ÅNO (LETO) XXIV. (18)

No. (štev.) 22

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

3. junija 1965

Bodimo pričevalci

„Ko so jih pripeljali, so jih postavili pred zbor in rekel jim je veliki duhovnik: „Strogo smo vam zabijali, da ne učite v tem imenu, in glejte, napolnili ste Jeruzalem s svojim naukom in hočete na nas spraviti kri tega človeka!“ Peter in apostoli pa so odgovorili: „...In mi smo za te stvari pričevalci.“ (Ap. d. 5, 28, 32)“

Krvavi zločini, ki jih je komunistična partija z vso premissiženostjo zagrešila pred dvajsetimi leti nad slovenski ljudstvom, so bili s povsem iste partije-zločinca zadelani v molk. Še danes ne more zaslužjen narod doma verjeti resnice o pobjah, ki so se izvrševale v letu 1945. A v svobodni tujini živé žrtve, živimo mi, ki smo bili rešeni, da smo za „te stvari pričevalci“.

Nihče izmed nas se ne more odtegniti pričevanju. Zaznamovani smo bili zanj v trenutku, ko smo stopili v borbo proti komunizmu. Niti naši otroci, ki so rojeni v tujini, ne bodo mogli preko odločitve staršev, ne da bi zatajili resnico. Starši so se namreč odločevali zase in za svoj rod. Prav tako je slovenski človek v tistih letih groze umiral za svobodo in vero vsega naroda, ne samo za potrjenje samega sebe v dobrem.

Kot pričevalci ne moremo spraševati po okoliščinah, če so prilicne ali neprilicne — dolžnost in poklic ne preneseta izgovorov. Resnica mora na lan in gorje nam, ako ne bi prišla preko nas, temveč po „kamenju“, ki naj bi mesto nas vplilo. Ako je bila božja volja, da je bilo prelite toliko krvi; ako je bila in je sveta Njegova volja, da moramo živeti za narod v tujini; ako je dan osvoboditve še daleč; ako nam je do konca použiti trpkost izgnanstva — potem je tudi božja volja, da ima to izgnanstvo tudi pomen, smisel in cilj. Kakor ima vse stvarstvo namen, razodevati Boga, tako je tudi naše pričevanje o komunizmu in njegovih zločinih v svojih zadnjih posledicah slava Njegovih ukrepov. Za naše mrtve je bila naloga končana z njihovo junaško smrtjo, mi živí pa nimamo pravice le hraniti njih naslove, temveč dovršiti Voljo, ki nam je podaljšala življenje.

Naša drža mora biti danes prav tako odločna kot je bila pred dvajset leti. Ponos nas mora prevečati, da smo bili zmožni odločiti se za boj proti komunističnemu zlu, ne mencej se za nevarnosti in kljub grozečim posledicam. Ta ponos moramo z največjim navdušenjem preliti v mlada srca naših otrok. Ne pretresajmo ali so naši otroci zaradi naše velike odločitve trdno na boljšem ali na slabšem — tudi ako bi morali prenašati največje pomanjkanje, nikdar ne moremo omahovati in stopati nazaj, ker se zavedamo, da smo delali prav, da smo se borili po glasu svoje vesti. Prav v tem je nam reč naša veličina, prav v tem smo različni od komunističnih zločincev: da po slušamo svojo krščansko vest in božji nauk. Kdo kakor Bog? Kdo je večji kot tisti, ki posluša Njegov glas? V onem času je bila okrožnica „Divini Redemptoris“ beseda božja in četudi bi jo danes papež prekladal od prve do zadnje črke, se ne bi prav ničesar spremenilo na pravilnosti našega dejanja. Dejanski poraz, najsibno na političnem ali vojaškem poprišču, ne doda niti pičice resnice komunistični zmoti. Skozi vso zgodovino je zmeta zdaj pa zdaj obvladovala človeštvo, pa je vedno ostala zmeta.

V službi pričevanja o komunizmu bodimo vedri. Kakor smo znali pred leti sprejemati udarec za udarcem, prenesti bolečino za bolečino, grozo za grozo; kakor smo skozi dvajset let ohranili vero v Previdnost in Njene namene, tako se zadržimo danes. Dogodki, ki so nam kazali na katastrofo, so bili bogati na dobrem. Ob razvalinah so se ponudile tudi nove možnosti, nova obzorja. Narod je bil zagnan čez meje, zdí se, da z velikimi poslanstvi. Teh-tamo božje načrte, a nikdar ne pride do natančne teže. Ako smo vzdr-

JOHNSON ZA UČINKOVITEJŠI MEDAMERIŠKI VARNOSTNI SISTEM

Pet tednov že mineva, odkar so se prvi ameriški vojaški oddelki izkrcali v Santo Domingo, da bi preprečili novo Kubo v karibskem področju. Državljan-ska vojna med uporniki pod vodstvom Caamaña in vojsko grala Imberta je trajala skoro štiri tedne. Nevtralna cona, ki so jo ameriški vojaki potegnili skozi prestolnico Santo Domingo, je bila glavna ovira, da niso Imbertovi oddelki popolnoma uničili Caamañovih upornikov, med katerimi se skrivajo komunisti.

Iz vojaških operacij se je državljanska vojna sprevrgla v politične mahinacije. Na bojnem polju je bila Imbertu preprečena popolna zmaga, na političnem se položaj zato zapletla, za Amerikance, ki so prvi intervenirali, za Medameriško organizacijo, ki se je za njimi začela gibati in za ZN, ki so se povrh obeh tudi vmešali v zadevo.

Amerikanci sanjajo o vzpostavitvi demokracije v Santo Domingo, tudi če jih bo to stalo, poleg smrtnih žrtev med njihovimi oddelki, še težke stotine milijonov dolarjev. Najprej so se morali v ZN, v Medameriški organizaciji in pred vsem svetom zagovarjati zaradi svoje intervencije v Santo Domingo, sedaj pa se morajo pogajati še z obema nasprotnikoma, da bi jim dovolila valiti milijone dolarjev v razmajano dominikansko gospodarstvo. Caamaña je pod vplivom komunistov, kakor je bilo pričakovati, z nejevoljo sprejel od Amerikancev dolarje, da lahko plačuje svoje vojake in uradništvo v svojem delu prestolnice; toda sprejel jih je, ker ni imel drugega izhoda. Je pa istočasno zahteval, da morajo i Amerikanci i vse ostale čete Medameriške organizacije v celoti oditi iz Santo Domingo. V tem slučaju komunisti vedo, da bi takoj dobili zagotovilo Moskve za vojaško in gospodarsko pomoč v stilu Kube.

Imbert je ameriške dolarje brez pridržka sprejel, noče pa pristati na to, da bi z ljudmi iz Caamañovega tabora in nekaterimi nevtralnimi osebnostmi sestavil koalicijsko vlado. Trdi, da bi bila njegova borba proti komunizmu v Santo Domingo na tak način nesmiselna, ker bi državo spet spravili v komunistično nevarnost.

Poleg ameriških oddelkov, ki so jih po ukazu iz Washingtona že skrčili za nekaj tisoč, vzdržuje premirje v Santo Domingo trenutno 250 vojakov Hondurasa, 159 iz Nicarague, 21 iz Costa Rica in 1170 iz Brazila. Ker je brazilski kontingent iz latinske Amerike najštevilnejši, je vrhovno poveljstvo nad zoročkom medameriške mirovne vojaške sile dobil Brazilec gral. Hugo Pañaseo Alvim. Argentina je zaradi svojega oklevanja zamudila priliko za vrhovno poveljstvo, ki ji je po njeni važnosti v latinski Ameriki pripadalo. Tudi podpoveljniško mesto ji je ušlo in ga je dobil Amerikaneec.

Žali takrat, ko je bilo najhujše, nam ni omagati sedaj, ko smo utrjeni na skušnjah in preiskujnah.

Pričujmo trezno! Razlikujmo in ne dajmo se mešati od protikomunizmov raznih vrst, od človečanskih do socialističnih in demokratiških progasto pobarvanih. Naša borba proti komunizmu, nima samo človečanskih osnov, temveč predvsem krščanske. V imenu človečanstva so v zgodovini nastopali največji zločinci in protibožci. Krščanski nauk ima v vsaki dobi svojega nasprotnika, danes ga ima v komunizmu. Le krščanski protikomunizem je resničen in ploden v posledicah.

Pričujmo nesebično! Čeprav ne bomo mogli nikdar nehati žalovati nad žrtvami svojih dragih, nad cvetom slovenske mladine pomorjene v tistih velikih mesecih slovenske zgodovine, mora biti naše srce tako velikodušno, da mu ne bo nikdar ta bol zakrila nesreče, v kateri se nahaja danes ves slovenski narod. Darujmo Bogu naše žrtve, a nikoli brez prošnje za domovino, za slovensko mladino, ki ji dušijo za-

Zaradi neverjetnega kolebanja številnih južnoameriških držav je propadla vrsta konferenc ameriških zunanjih ministrov: Argentini ni uspelo sklicati konference zunanjih ministrov Čila, Bolivije, Paragvaya, Brazila in Urugvaya, Washingtonu pa ne konference vseh zun. ministrov Medameriške organizacije. Ker je ta organizacija izgubila vpliv, kolikor si ga je v prvih dneh državljanske vojne pridobila, tudi v Santo Domingo samem, je Brazil predlagal, naj bi za začasno vodstvo države, dokler ne bi bila sestavljena dominikanska vlada, prevzela posebna civilna komisija, ki bi jo sestavljale ZDA, Costa Rica in Čile.

Ker zaradi polovičarskega reševanja dominikanskega problema ZDA in Medameriška organizacija obnem z ZN ne najdejo izhoda iz slepe ulice, v katero je zadeva zašla, je amer. zun. minister minul ponedeljek prišel na dan z novo, toda tudi nevarno idejo: v Santo Domingo naj se izvede plebiscit in naj tako Dominikanci sami odločijo, kakšno vlado hočejo imeti. Trdijo, da Imbertova vojska obvlada podeželje, na drugi strani pa so prišla v svet tudi poročila o gverilskih napadih na Imbertove podeželske postojanke. Rezultat plebiscita, izvršenega v vzdušju gverilskega terorja, pa je lahko povsem drugačen, kakršnega si želi večina dominikanskega prebivalstva in z njim Amerikanci ter ostale resne južnoameriške države.

V tem zastoju razvoja v Santo Domingo in v Medameriški organizaciji je severnoameriški preds. Johnson pravilno opozoril: „Kadar se sile svobode gibljejo počasi, bočisi na političnem, gospodarskem ali vojaškem področju, takrat sile suženjstva in prevratnosti nastopajo hitro in odločno. Kadar komunisti poskušajo izkoristiti revščino, se ves svobodni medameriški sistem nahaja v smrtni nevarnosti. Vemo tudi, da ta nevarnost obstoja v mnogih ameriških državah. Ni neprilike, ki je komunisti ne bi poskušali sprevreči v svojo korist.“ Zato „je jasno, da potrebujemo nov mednarodni ustroj, ki bo kos hitro se razvijajočim dogodkom. Kadar nekaj ur lahko odloči usodo generacij, mora postati trenutek odločitve trenutek akcije,“ je pribil Johnson.

Predsednik belgijske vlade krščanski socialist Theo Lefevre je odstopil, ker je belgijska vladna koalicija kršč. socialistov in Spaakovih socialistov pri volitvah dne 23. maja izgubila 39 poslaniških mandatov in s tem dvetretjinsko večino v parlamentu, s katero je hotela spremeniti ustavo ter na ta način ublažiti nasprotja med francosko in flamsko narodno skupino v državi. Pri volitvah so napredovali liberalci, ki bodo sedaj verjetno vstopili tudi v vlado, čeprav so proti spremembi sedaj veljavne ustave.

Veliko daritev je Oče zahteval od nas, zato ga prosimo za veliko. Ne ostanimo le pri lastnih tegobah, zagledmo se tudi v dobro svojega naroda. Grobovi leže ob naših sklenjenih rokah in ne more se ozreti nanje božja Usmiljenost, ne da bi videla tudi prošnja mrtvih. Morda nikoli v slovenski zgodovini ni bil naš narod tako dobro in številčno zastopan v onostranstvu kot v zadnjih dvajsetih letih. Energijo imamo nakopičeno v nebesih, potegnimo vode in zaženimo v pogon motorje slovenske svobode.

V dveh desetletjih se še ni izčrpala naša vera. Gledamo pa, kako se v temeljih maje komunistična. Graditi so hoteli na krvi, a kri je živa, ki stanovalno spodkopava njihovo bahato zgradbo. Samega sebe prepričujejo in samim sebi ne verjamejo. Jeruzalem — slovenski narod — je vsak dan bolj poln upanja in v tujini pričujemo o krvi, o kateri imajo doma strogo zabijano molčati. A iz daljšega in večjega molka bo planila večja in svetlejša resnica.

Sprememba zavezniške obrambne strategije v Evropi

V ponedeljek se je v Parizu začela dvodnevna konferenca obrambnih ministrov NATO. Britanska delegacija je z ameriškim pristankom pripravila predlog o drastični reviziji zavezniške obrambne strategije v Evropi in sicer: 1. Opusti naj se 11 let stara strategija, po kateri bi se morale vse članice NATO boriti na kopnem v Evropi najmanj 90 dni po prvem atomskem ali druge vrste spopadu s komunističnim sovražnikom; 2. Zavezniki naj pripravijo nove vloge posameznim članicam NATO z namenom, da se že v osnovi zaupa vsak poskus sovražnika, da bi sploh poskušal sprožiti napad; 3. Vrhovni poveljnik NATO gral. Lemnitzer naj dobi več besede pri odločevanju o uporabi atomskega orožja, čeprav bo imel zadnje besedo o uporabi atomskih bomb še vedno ameriški predsednik.

Ameriški obrambni minister McNamara pa je v Pariz prišel s predlogom o ustanovitvi „skupnega trga“ za obrambno produkcijo sil NATO, da vojaški stroški ne bodo tako težko obremenjevali državnih proračunov članic.

Hudi boji v Vietnamu

Vietnam je zajelo monsunsko deževje. Kljub temu ameriško letalstvo napada komunistične vojaške objekte v Severnem in Južnem Vietnamu. Eden zadnjih ameriških letalskih napadov je bil izvršen na vojaške objekte komaj 50 km južno od Hanoi-a, prestolnice Severnega Vietnama. Prvič so stopile v akcijo tudi ameriške bojne ladje, ki so s topovskimi granatami obstreljevale obalne komunistične postojanke.

V Južnem Vietnamu so komunisti razvili slovito ofenzivo proti južnovietnamski vojski ter ji prizadejali težke izgube. Strokovnjaki ugotavljajo, da so verjetno že nastopili v borbah redni vojaški oddelki iz Severnega Vietnama.

Kljub resnosti položaja v Vietnamu in vsej jugovzhodni Aziji — Sukarno spet grozi z napadom na Malajzijo — je Francija sporočila zavezniški obrambni organizaciji za to področje (SE-

Kljub temu, da Francija pod De Gaullovim vodstvom tudi v NATO poskuša hoditi svojo pot, ne glede na koristi ostalih zaveznikov, pa je bila za ta sestanek obrambnih ministrov toliko disciplinirana, da se je z ZDA še pred konferenco dogovorila, da ne bo javno zahtevala definicije o atomski strategiji zavezniških sil. Vsekakor pa je močno oslabilo NATO, ko so se v Parizu pojavile govorice, da bo Francija prih. leto izstopila tudi iz organizacije.

De Gaullovi zunanji in vojaški politiki se čudi ves nekomunistični svet, zlasti še, ker je De Gaulle s svojo politiko povzročil, da se je Zahodna Nemčija spet močno oddaljila od Francije in se znova popolnoma naslonila na edino velesilo, ki jo lahko zaščiti pred sovjetsko ekspanzivnostjo: ZDA. De Gaulle je povzročil, da se kuje mimo Pariza os Bon — London — Washington, Francija pa ostaja osamljena, kar bo zanj zlasti nevarno, ko bo po naravnem razvoju izgubila De Gaulle in se spet razgalila v svoji kronični notranji razkrojenosti.

ATO), da bo izstopila iz nje, Francija, oz. De Gaulle, meni, da bi se Amerikanci morali spustiti v pogajanja s severnovietnamskimi komunisti. Ti vztrajajo z gverilo, ker upajo, da se bodo Amerikanci prej naveličali, kakor oni.

Rdeča Kitajska pa je prejšnji terek objavila, da kitajski častniki od 1. junija dalje ne bodo več nosili razpoznavnih znakov, pač pa samo rdečo zvezdo na kapi in rdeč trak na ovratniku, „kajti tudi na Koreji je naša vojska brez posebnih znakov porazila ameriške imperialiste in dosegla veliko zmago.“ Opazovalci menijo, da se Kitajska resno pripravlja na poseg v vietnamsko državljansko vojno s svojimi ljudmi. Kitajski vojaki se bodo namreč mogli, ker bodo brez posebnih razpoznavnih znakov, lažje pomešati z vietnamskimi komunističnimi oddelki, ki tudi ne nosijo razpoznavnih znakov.

I Z T E D N A V T E D I N

V Boliviji se po hudih nemirih in spopadih oboroženih rudarjev z vojsko ter po številnih sabotažah levičarskih elementov navidezno vrača mir v deželo. Zaradi resnosti položaja je vojska sklenila, da ima sedaj Bolivija dva predsednika in sicer doseđanega generala Reneja Barrientosa Ortuño ter glavnega poveljnika vojske generala Alfreda Ovando. Oba sta bila že skupno predsednika ob zrušitvi prejšnjega predsednika dr. Viktorja Paz Estenssora, pozneje je pa predsedniške posele izvrševal samo gen. Barrientos, gen. Ovando je pa postal glavni poveljnik vojske. Zadnji nemiri in oboroženi spopadi rudarjev s policijo in vojsko so v prestolnici ter v rudarskih področjih zahtevali nad 70 mrtvih, še več pa ranjenih.

V Montevideu v Urugvayu prokristični elementi pripravljajo Kontinentalni solidarnostni kongres s Kubo in za samoodločbo narodov. Urugvayski minister Adolfo Tejera je za državnim vladni svet pripravil odredbo o prepovedi omenjenega kongresa, ker zasleduje samo cilje mednarodnega komunizma za njegovo utrjevanje na ameriški polobli. Vlada je njegov predlog sprejela in kongres prepovedala.

Ameriški minister za nar. obrambe MacNamara je odložil obisk Bonnu, kjer je imel napovedane razgovore z zahodnonemškim kanclerjem dr. Erhardom in ministrom za narodno obrambo Kai-Uwe von Hasslum, na poznejši čas. Razlog: še neurejen položaj v Dominikanski republiki.

Angleška kraljica Elizabeta se je s svojim možem in ostalim spremstvom v nedeljo, 30. maja, vrnila z zmagoslavne obiska Zahodni Nemčiji, kjer so ji milijoni in milijoni Nemcev prirejali navdušene ovacije tako v Bonnu, kakor

Koelnu, Muenchenu, Zahodnem Berlinu in v Hamburgu ter po ostalih nemških mestih in državah in na ta način simbolično potrdili prijateljstvo, ki je zamenjalo sovražstvo med obema državama in zadnjih dveh svetovnih vojnah. Ob vrnitvi so tudi Angleži priredili svoji kraljici navdušen sprejem.

Na Poljskem, kakor tudi v Rimu se vzdržujejo napovedi, da bo 3. maja 1966 papež Pavel VI. obiskal Poljsko ter se osebno udeležil slavnosti, ki bodo ob proslavi tisočletnice, odkar so Poljaki sprejeli katoliško vero, zlasti v sloviti božjepotni Marijini cerkvi v Čenstohovi.

Na Poljskem so imeli v nedeljo volitve. Bile so po vzoru ostalih kom. držav z eno samo kandidatno listo, na kateri so bili kandidati samo komunisti, ki so prigrabili vso oblast v tej državi leta 1947.

Sovjetski general Ivan Serov, bivši šef sovjetske tajne varnostne službe, je pri sedanjih moskovskih komunističnih mogoteh padel v nemilost ter so ga izključili iz komunistične stranke.

Jug. kom. diktator Tito, ki je bil 25. maja 73 let star, bo od 8. do 13. junija na obisku v kom. Vzh. Nemčiji.

V Vzhodni Indiji je v rudarskem področju Bari zaradi eksplozije plinov izgubilo življenje 378 rudarjev.

Kitajski komunisti so zavrnilo ponudbo moskovskih kom. voditeljev, naj bi sovjetski in kitajski komunizem v svetu nastopala kot enotna mednarodna komunistična sila, z utemeljitvijo, da so sovjetski kom. funkcionarji revizionisti. Istočasno so se začele širiti novice tako v Moskvi, kakor Londonu in drugih svetovnih centrih, da je vodja kitajskega komunizma Mao Ce Tung nevarno bolan. Nekateri vedo celo povedati, da ga je zadel a kap.

Obisk pri kiparju Fr. Ahčinu

(O njegovem delu za spomenik slovenskim junakom)

Slišal sem, da dela za spominsko ploščo slovenskim junakom napredujejo in obenem sem slišal pripombo, da bo to pač plaketa, kot so tukaj običajne, jih naletiš na mnogih hišah, še več po pokopališčih in niso estetsko dosti vredne. Še bolj me je zanimalo, kaj bo po svojih stilističnih prenosovah v zadnjih letih umetnik reš ustvaril.

Šla sva torej s prijateljem v delavnico gospoda Ahčina. Ker mojstra že od prejšnjih obiskov poznam, da nič rad ne govori o svoji umetnosti, se pravi, o problemih, ki umetnost zapolnjuje, tudi to pot nisem pričakoval, da bi se mogel ta obisk razviti v kakšen intervju, a vedel sem, da bo gospod kipar rad pokazal, kar je doslej napravil. Ko sva stopila v njegovo delavnico, sva oba ostrmela. Bila je tam velika 90x115 cm obsegajoča reliefna plošča v glini, ki čaka še nadaljnje obdelave. Rekel je kipar, da bo v naslednjih dneh še opravljen malenkostne retuše, nakar se bo plošča vlivala v mavčni kalup. V ta mavčni negativ se bo vlival spet mavčni pozitiv in ta se bo ponovno vlival v negativ iz kavčuka. V tega se bo vlival pozitiv v vosku in iz tega bo narajen definitivni kalup iz livarske zemlje. V ta definitivni kalup se bo potem vlivala bronasta plošča. Ta bronasta plošča bo pritrjena na približno 3 m visoko marmornato ploščo. Kiparsko delo bo zakrilo le dobro vrhno tretjino te marmornate plošče, pod relief pa pride najprej slovenski, nato španski napis in slovenski tekst po preroku Jeremiji. Vliivanje v razne kalupe je potrebno, da se izločijo vse nepotrebne snovi in da so še vedno možni dodatki, ki bi njih umestnost začutil umetnik.

Spomenik torej ne bo kakšna plaketa, ampak bo to doslej v našem izseljenstvu največji slovenski kulturni spomenik, ki ga kipar izdeluje v sodelovanju z gradbenikom Slovenske hiše, arh. Marijanom Eiletzem. Naročnik tega spomenika je Odbor za postavitev spomenika padlim borcem Stroški, ki so s takšno umetno združenji, pa grejo prostovoljno iz slovenskih žepov. Torej vsekozi naše slovensko delo, v plačevanju, naročništvu in izvedbi.

Med kiparjevimi pojasnili o tehničnem postopku pri izdelavi spomenika mi je pogled vedno uhajal na ilovnač relief — osnutek ne moremo reči, ker je to že izdelek, ki bo vliat v trdnější material. Še bolj mi je na izdelku obvisel pogled, ko naju je po pojasnilu o tehničnem delu, ki bo sledilo prihodnje tedne, kipar pustil sama v ateljeju.

V svojem dosedanem delu je France Ahčin ustvarjal predvsem posamezne figure. Večje skupine od njega sicer tudi poznamo — opozarjam na različne jaselece, Tri kralje, sv. Jurija z zmajem i. dr. Toda po nedavnem stilnem preoblikovanju na idealistično plat večjih njegovih skupin še nismo videli.

Ta relief ima štiri figure. Nekoliko od srede proti desni je omagujoč mož, pač Kristus, ki ga na desni podpira žena, na levi pa ob njem žaluje mož. Ravno v sredi pa je zadaj vidna v nebo uprta glava angela, ki ima za omenjenimi tremi figurami razprostrti roki, kot bi jih hotel objeti in jim pokazati pot navzgor v nebo. Samo toliko je utegnil kipar pred odhodom še reči, da je treba vzeti prizor simbolično in da ženske figure ni treba istovetiti z Materjo božjo. Takoj sem si napravil nekakšno stilno analizo. Figure so vse v eni liniji, le angelska glava je nekoliko v ozadju, a njegove roke so že spet v liniji prvih treh omenjenih figur. Kar prav posebno spominja na klasične umetnine idealističnega stila, je zasukatost figur. Noge so vse v profilu od desne proti levi, gornji deli teles, zlasti bolj vidnih moških, pa so obrnjeni h gledalcu en face. Obrazi so spet v profilu. Obrazi Kristusa, žene in angela so obrnjeni v profilu na levo, obraz levega moža pa na desno. Vsi obrazi razen angelovega kažejo izraz iste boli, torej niso individualizirani. Kot so v svojih najširših ploskvah podani obrazi, trup in noge, tako so v iztegnjenih ploskvah podane tudi vse roke, bodisi od spredaj kot dlani, bodisi z zadnje strani. Omenim te idealistične značilnosti zlasti z ozirom na znano Ahčinovo popolno obvladovanje anatomije žloveškega telesa; kljub navidezni kompliciranosti drž je kipar anatomsko popolnoma siguren. Zanimivo je nadalje, kako je umetnik

rešil muskuloznost zlasti v ramah, na nadlaktih in v mečih. Pokazal je spet veliko anatomsko znanje, a visoke mišice je dekorativno oblikoval in jih uporabil v kompozicijske svrhe. Prav tako razne partije teles, postavim prsne koše in gube oblačil. Že opetovano smo poudarili veliko Ahčinovo vneto za kompozicijo. Kompozicija v skoraj kvadratru treh odnosno štirih stoječih figur ni lahka stvar, zlasti ni enostavna. Poleg visokih mišic, prsnih košev in jasno vidnih kosov oblačil so tu še gube oblačil, za katere vsaj na prvi pogled ne vemo, čigava so in so uporabljena za tem smotrnejšo kompozicijo. Kako bi to kompozicijo imenovali, ne vem; za enkrat ji pač recimo čim smotrnejša. Če se slednjič še lotimo prostornega

ZAČETEK SPOMINSKIH SLAVNOSTI V ARGENTINI OB 20-LETNICI SLOVENSKE NARODNE TRAGEDIJE

Za 20-letnico slovenske narodne nesreče so protikomunistični Slovenci v Buenos Airesu pripravili vrsto proslav, ki bodo ves mesec junij. Organiziralo jih je ne samo predstavniško društvo demokratičnih slovenskih naseljencev v Argentini, Zedinjena Slovenija, ampak tudi še druga društva po posameznih slovenskih naseljih in krajevnih slovenskih domovih. Slovenskih žrtev izpred 20 let se bodo spominjali tudi otroci po slovenskih šolskih tečajih.

Za začetek spominskih prireditev je bil določen sprejem in pogostitev argentinskih in inozemskih časnika. Bil je v petek dne 28. maja ob sedmih zvečer v velikem buenosaireškem hotelu City Hotel v samem središču argentinske prestolnice, samo dobrih 100 m od zgodovinskega Majskega trga s starodavnim Cabildom ter vladno palačo. Zanj je bil rezerviran salon v prvem nadstropju, v katerem so bile na štirih mizah razstavljene tudi vse knjige, listi, revije in ostale publikacije, ki so jih izdale založbe Svoboda Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Slovenska kulturna akcija, Editorial Baraga, Slovenska misijonska zveza, Družabna pravda in Slovensko planinsko društvo.

Vabilu društva Zedinjena Slovenija se je odzvalo lepo število predstavnikov argentinskega in inozemskega tiska. Zastopani so bili vsi veliki in vplivni buenosaireški dnevniki, razne svetovne agencije, televizijske ter radijske postaje. Tako so imeli predstavniki slovenskega političnega, verskega, kulturnega in gospodarskega ter organizacijskega življenja priložnost pozdraviti v svoji sredini zastopnika dveh najvplivnejših argentinskih dnevnikov La Prensa in La Nación. Dalje so bili zastopani dnevniki Clarín, popoldnevnik La Razón, ki ima med vsemi argentinskimi listi največje — polmilijonsko naklado —, nemški jutranjik Argentisches Tageblatt ter listi Cronista Comercial, Boletín de la Bolsa de Comercio in reviji Esqui in Confirmando. Navzoči so bili dalje predstavniki svetovnih agencij Associated Press, Deutsche Presse Agentur, Telam, Telpres, Argenpres, televizijske postaje Canal 7, radijske postaje Splendid in drugih radijskih postaj. Med povabljenimi gosti je bil tudi urednik irskega lista v Argentini Southern Cross in buenosaireški predstavniki argentinskih dnevnikov iz notranjosti republike.

Povabljene goste časnika je pozdravil z lepim nagovorom predsednik Zedinjene Slovenije g. Božo Fink. V njem jim je v zgoščenih oblikah predstavil Slovence, njihovo domovino, njihovo narodni ter kulturni razvoj ter opozoril na nesrečo, ki jih je zadela s komunistično revolucijo ter na trpljenje slovenskega naroda pod komunistična tiranijo in na dolžnost svobodnega sveta do od komunizma podjarmljenih narodov. Zahvalil se jim je za vse, kar so doslej storili za slovenski narod, da bi znova mogel živeti v svobodi in demokraciji, Argentini pa za plemenite gostoljubje, s katerim je po II. svetovni vojni sprejela nad 6.000 slovenskih demokratičnih izseljencev ter jim omogočila obnovu človeka dostojnega življenja v svobodi.

Predstavniki argentinskega in svetovnega tiska so si nato z zanimanjem ogledovali razstavljene slovenske knjige, liste in revije. Niso se mogli načuditi kulturnemu bogastvu, ki jim je bilo prikazano in lepote opreme knjig

stilnega vprašanja, bi ponovil, kar sem že zgoraj omenil, da je angelska glava edini lik, ki je nekoliko pomaknjen v ozadje; pa je začuda eden izmed gledalcev, ki se jih je s časom nabralo več, omenil kiparju, ko se je vrnil, da bi si ga on ne želel toliko zadaj. Zgoraj smo omenili, da obrazi niso individualizirani. Rekl bi lahko še več, da niso figure določene. Tako je Kristus brez vsakih ikonografskih znakov (trnjeva krona, petero ran itd.) in je njegovo truplo le skrajno mučeno, kot so bili to tudi mrtvi junaki.

Umetnina kiparja Ahčina ima svojo globoko vsebino, ki je po kiparjevi lastni izjavi simbolična. Mi smo tu poskusili stvar tudi stilno opredeliti. Na vsak način so buenosaireški Slovenci obogatili za umetniško izrednih kvalitet, ki bo zaradi svoje kakovosti vreden spomenik žrtvam naših junakov.

Marijan Marolt

ki so jih slovenski izseljenci izdali v času, odkar so v Argentini. Zanimanje je pri gostih vzbujal tudi velik spominski lepak v štirih barvah s slovenskim fantom, ki iz dna nesreče, v katero ga je pahnil komunistični zločinec, zre in se usmerja v svobodo v kompoziciji argentinskih in slovenskih narodnih barv z vijoličastim in rjavkastim ozadjem, z naslednjim napisom:

„Los Eslovenos libres a los 20 años de exilio agradece a la noble Nación Argentina su comprensión y hospitalidad“ — Prevod: Svobodni Slovenci se ob 20 letnici zdomstva zahvaljujejo plemenitemu argentinskemu narodu za njegovo razumevanje in gostoljubje.

Povabljeni časnika so nato v družbi slovenskih gostiteljev prebili več ur ob dobri pogostitvi v prijetnem in prijateljskem razgovoru, ki je potekal v neprisliljeni slovenski domačnosti ter iskrenosti. To so gostje občutili ter so ob slovesu zatrjevali, da so se med Slovenci počutili kot med pravimi prijatelji, čeprav so bili z njimi prvič skupaj na takem javnem sprejemu. Zagotavljali so, da bodo ta večer ohranili v najlepšem spominu, z usodo slovenskega naroda in njegovo problematiko se bodo pa lahko seznanili iz spominske brošure, ki je izšla za 20 letnico slovenske narodne tragedije in življenja slovenskih demokratičnih emigrantov v svobodnem svetu pod naslovom „Hace 1400... hace 20 años — Eslovenia otra nación sin libertad“ (Pred 1400... pred 20 leti — Slovenija nov narod brez svobode).

Slovenska narodna tragedija v argentinski javnosti

Argentinski tisk je začel posvečati vidno pozornost jubilejnim prireditvam, s katerimi se bodo svobodni Slovenci spominjali svojih žrtev pod komunistično revolucijo in njegovo sedanjo tiranijo. Tako je že prejšnji teden več buenosaireških dnevnikov in revij objavile sporede vseh slavnosti, ki bodo meseca junija v argentinskih prestolnici. Med drugimi so to storili dnevniki Clarín in Neue Freie Presse te kat. tednik Esquiú. Poročilo o sprejemu argentinskih časnika je po pa doslej objavili dnevniki La Razón, La Prensa in Argentisches Tageblatt. Razen listov so sprejemu predstavnikov tiska pri demokratičnih Slovenceh poročale že tudi štiri buenosaireške radijske postaje.

BRALI SMO

Sodba najnovejšega slov. polit. emigranta o Zborniku Svobodne Slovenije za 1965

Za majsko številko avstralskih „Mislí“ je tamkajšnji rojak Ciril Skofič poslal uredništvu revije naslednje poročilo iz Wollongonga: „Kadarkoli sežem po novi knjigi, se mi z njo odpira nov pogled v življenje. Tako sem segel po novem Zborniku Svobodne Slovenije. V njem sem našel lep prikaz mišljenja slovenske inteligence v svobodnem svetu in njeni dejavnosti. Pomislil sem nazaj v leto 1945, ko so nam doma toliko črnili reakcionarje, kot so imenovali slovenske nasprotnike komunizma. V tujini imam možnosti — in prav posebno ob branju tega Zbornika — z druge strani presojeti dogodke v tistih usodnih časih našega naroda. V Zbornikovi anketi „Kaj sodim o komunizmu“ najdem popolen odmev tega, kar je bilo v mojih mislih, odkar sem ko-

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Še vedno v pričakovanju odločitve

Vprašanje odpošiljatve argentinskih obožroženih sil v Dominikansko republiko je še vedno v razpravi. Zato je bilo tudi v preteklem tednu več važnih posvetov članov vlade s predsednikom države dr. Illiom. Sredi tedna so listi celo vedeli povedati, da je zun. minister dr. Zavala Ortiz dal ostavko na svoj položaj, ker da s svojim stališčem, da mora tudi Argentina čimprej odposlati svoje obožrožene oddelke v Dominikansko republiko, ni prodril pri ostalih članih v vladi. Predsednik dr. Illia ostavke ni sprejel. Dr. Zavala Ortiz je z odpošiljatvijo argentinske vojske v Santo Domingo tudi vezal svoj odhod na sestanek zunanjih ministrov ameriških držav v ZDA.

V zadnjih dnevih prejšnjega tedna so se stališča v vladi glede omenjenega vprašanja že tako zedinila, da je bilo že pripravljeno besedilo zakonskega osnutka za državni kongres, s katerim naj bi vlada dobila od njega dovoljenje, da lahko pošlje obožrožene sile v Dominikansko republiko. V času, ko pišemo to poročilo, pa imajo listi obvestilo, da odpošiljatve argentinske vojske v Dominikansko republiko trenutno ni aktualna, zato vlada tudi ne bo zaprosila državni kongres za odobritev odhoda argentinske vojske v inozemstvo.

Tesnejše sodelovanje med vlado, senatorji, poslanci in ljudsko radikalno stranko

V soboto je bil v mestu Martinez v prov. Bs. As. pomemben političen sestanek, katerega sta se udeležila predsednik republike dr. Illia, podpredsednik dr. Carlos Perette, predsednika senata in parlamenta, predsednika klubov radikalnih senatorjev in poslancev v drž. kongresu, predsednik ljudske radikalne stranke dr. Balbin ter vidnejši funkcionarji te politične skupine. Namen sestanka je bil doseči večjo koordinacijo med stranko, poslanskim in senatskim klubom in vlado. Sklenjeno je bilo, da bodo v ta namen ustanovili posebno komisijo. Njena naloga bo skrbeti za takojšnje informiranje in posvete prizadetih forumov v važnih zadevah

SLOVENSKI PLANINCI V ARG. TISKU

V Sv. Sloveniji smo poročali, da je s planinskimi uspehi bratov Jurčeta in Petra Skvarčev z vzponom na doslej še nezasedeni vrh gorovja Mellizos v južni čilski provinci Aysen, argentinsko in svetovno javnost seznanil vodilni buenosaireški tisk. Nedeljska izdaja (30. 5.) vplivnega buenosaireškega dnevnika La Prensa je tej pomembni gorniški akciji posvetila kar celo stran v svoji prilogi v bakrotisku. (Na tej strani je objavljenih 7 lepih slik z ekspedicije na goro Mellizos s spremnim pojasnilnim besedilom, v katerem je povedano, da sta vrh omenjene gore (3050 m) dosegla brata Jure in Peter Skvarča, slušatelja inženirske fakultete buenosaireške univerze, da sta na vrhu pustila argentinsko in čilsko zastavo ter „zastavico SPD“, t. j. slovensko zastavo. Povedano je dalje, da je to planinsko ekspedicijo omogočilo SPD v Argentini, da so potrebni material prepeljali na jug s petrolejsko ladjo, od pristanišča na argentinski strani na čilsko stran ga je prepeljal s svojim avtomobilom g. Jože Vodnik, slike da je po leg bratov Skvarčev posnel še Gregor Ahčin. Pač lepo priznanje našim gornikom!

in vprašanih kadarkoli bi to bilo potrebno. To komisijo naj bi sestavljali vidnejši člani vlade, ljudskoradikalni poslanci in senatorji, zlasti predsedniki njihovih klubov ter predsednika senata in parlamenta. Predsednik komisije bo podpredsednik republike dr. Perette, ki bo sklepe in predloge te komisije sporočal predsedniku dr. Illiji. Razen tega je bila na sestanku izražena želja, naj bi se ustanovil narodni parlamentarni blok poslancev in senatorjev ljudske radikalne stranke, da bi se med njimi dosegla večja edinstvo in enotnejši pogledi na razna vprašanja.

Teden argentinske vojske

Prejšnji teden je bil v Argentini posvečen argentinski vojski. V Buenos Airesu je bilo več slavnosti, katerim so prisostvovala visoke vojaške osebnosti iz Čila in Peruja. Na slavnosti pred spomenikom Osvoboditelju San Martinu je predsednik republike dr. Illia izročil vsem tistim arentinskim ter čilskim in perujskim polkom, ki so se udeleževali osvobodilnih bojev, kopije zastave San Martinove andske osvobodilne armade, Čilenci so argente. polkom ki so sodelovali v osvobodilnih bojih, podarili kopijo svoje zastave „Stara domovina“, Perujci pa kopijo zastave slovitih juninskih huzarjev. Predsednik države dr. Illia je izročil kopije zastave San Martinove andske osvobodilne armade San Martinovim grenadirjem na konju ter 7., 8. in 11. pehotnemu polku Peronisti zahtevajo splošno amnestijo

Peronistični poslanci so v parlamentu vložili zakonski osnutek, s katerim zahtevajo splošno amnestijo za vse politične, vojaške in gremialne prestopke, izvršene do 11. oktobra 1963. Amnestija naj zajame tudi vse tiste Argentine, ki žive kot emigranti ali pregnanci v inozemstvu. Se pravi, nanaša se tudi na Perona, ki naj bi se vrnil v domovino. Prav tako na vse vojaške osebnosti, ki so bile kaznovane za vojaške spopade zlasti pod vlado dr. Frondizija in njegovega naslednika dr. Guida, kakor tudi še na tiste, ki so sodelovali pri uporih, katere so med vlado osvobodilne revolucije organizirali peronistični častniki in podčastniki.

Upravne volitve na Goriškem

Demokratični Slovenci so tudi za upravne volitve na Goriškem postavili lastne slovenske liste za volitve v pokrajinski svet in za občinske volitve v občinah Gorica, Števerjan, Doberdob in Sovodnje. Slovenska lista za pokrajinske volitve je tudi objavila obširen volilni program, katerega bodo predstavniki liste skušali uresničiti, prav tako so objavili program za posamezne občine, kjer nastopajo Slovenci z lastno listo. Poleg popolnoma splošnih volilnih programov se bo slovenska lista zavzemala za takojšnjo izpopolnitev slovenskega šolstva in izvršenje vseh določb, ki jih predvideva zakon za slovenske šole, ter za učinkovito obrambo slovenskega kmeta pred politiko razlaščenja njegove zemlje. Prav posebno se bo zavzemala za poseben zaščitni zakon za Slovence v Italiji v okviru čl. 6. ita-

Kandidati za pokrajinske volitve so: Prinčič Ivo, industrijalec iz Krmina, Podveršič Hermenegild, dosedanji župan v Števerjanu, dr. Anton Kacin, dr. Bratina Stanko, dr. Bratuž Andrej, dr. Kacin Marija, dr. Macuzzi Andrej, dr. Sfiligoj Avgust, Corsi Hadrijan, Prinčič Oskar, Čerňič Franc, Lavrenčič Roman, dr. Kranner Martin, Peršolja Alojz in Ambrosi Ivo. Na slovenski listi za volitve v goriško občino so na prvih mestih med 22 kandidati dr. Avgust Sfiligoj, dr. Andrej Bratuž in dr. Stanko Bratina. Nosilec liste za Števerjan je dosedanji podžupan Stanislav Klanjšek, za Doberdob Ferletič Slavko in za Sovodnje Hmeljak Mirko.

20 letih je že opaziti, da sami čutijo zgrešenost svojih načrtov, pa več ne vedo ne kod ne kam. Za tako težko zaželene devize se zanašajo na pomoč izseljencev. Na zavedajo se, da se devize delajo ob pametnem obdelovanju zemlje, pa jih hodiyo iskat k nam, svojim tako očrnjenim nasprotnikom v tujem svetu, tako opljuvanem „kapitalističnem“. Še Hruščov se je v zadnjem času učil kmetovanja na Danskem. Kdaj bodo slovenski komunisti spoznali, kako se najhitreje odpravi „suša“ v izpraznjenih blagajnah?“

Novice iz Slovenije

Poslanec Silvo Hrast, ki je bil prej tudi direktor industrijskega podjetja ISKRA v Kranju, je za komplicitnost komunističnega birokratskega poslovnega sistema navajal naslednja dejstva: „Da bi bila pogodba med podjetjem in Jugoslovansko banko za izvoz in uvoz pravilno sklenjena, je potrebno, da dela en mesec noč in dan 65 ljudi. V tem času se nabere na njihovih mizah točno 250 kg raznih aktov.“

Z ukinitvijo okrajev v Sloveniji so 31. marca t. l. prenehale obstajati tudi okrajne gospodarske zbornice. Njihove pravice in dolžnosti so s tem dnem prešle na Gospodarsko zbornico Slovenije.

V Ljubljani so se sestali zastopniki umetnostnih ustanov Slovenije odn. Jugoslavije, Avstrije in Italije glede dogovora letošnje razstave slikarstva in kiparstva omenjenih treh držav v Gradcu od 9. septembra do konca septembra 1965. Dogovorili so se, da bo na razstavi vsako od navedenih držav zastopalo 5 slikarjev s po petimi deli in po trije kiparji vsak s petimi deli.

Na sestanku članov trebanjske kmetijske zadruge so ugotovili, da je zadruška zaključila svoje poslovanje v letu 1964 z izgubo 107 milijonov dinar-

jev. Čeprav je v zadrugi v službi 6 ljudi z visoko strokovno službo, 15 s srednjo in 28 z nižjo, so skoro vsa delovna področja zadruge poslovala z izgubo, in to od posestev pa celo do kreditno-hranilnega odseka.

Umrli so v Ljubljani: Minka Škerjanc, upok., Lovro Vidmar, upok., Marija Pintarič roj. Pečovnik, Roza Milavec roj. Pistotnik, Matevž Mole, prevoznik, Marija Bevc roj. Remžgar, Gorazd Trčič, dijak, Artur Mrevlje, sodnik okrožnega sodišča v p. in biv. notar, Terezija Klešnik roj. Naler, Peter Krvinca, upok., Francka Dežman, upok., Ivan Legan, vratar in Janez Robič v Zirovnici, Marija Igljč v Prevojah, Julij Guštin v Piranu, Maks Hočevar v Mekinjah, Jera Skrabanja roj. Upelj v Kresnicah, Marija Malec v Kranju, Anton Brule v Novem mestu, Minka Repič roj. Medved v Gameljnah, Slavko Rodič, mesarski mojster v Trbovljah, Marija Golob roj. Zak v Trbovljah, Klementina Bokalič roj. Cossetto, žena šefa žel. postaje v p. v Celju, Anton Vutolen, mizarski mojster v Mariboru, Ivan Robek, upok. v Beli Cerkvi, Metka Fertner roj. Zumer v Gorju, Edvin Muzenič, kem. tehnik v Izoli in Irena Kržišnik, upok. v Kranju.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

10-letnica Slov. kat. akad. društva

Slovenski akademiki, ki jih v Argentini duži Slov. kat. akademsko društvo, so v soboto, 29. maja, praznovali desetletnico obstoja društva, ki je bilo ustanovljeno 22. januarja 1955 z imenom Zveza slovenskih akademikov v Argentini, a se je pozneje preimenovalo v SKAD. To svojo proslavo so akademiki združili s svojim 10. rednim obč. zborom v Slovenski hiši.

Ob sedmih zvečer je v kapeli daroval sv. mašo duhovni svetovalec društva p. Alojzij Kukovica DJ, in po njej tudi zapel Te Deum v zahvalo za božjo pomoč v preteklih letih, kar je tudi podarjal v priidigi.

Takoj nato se je v dvorani vršil 10. redni obč. zbor SKAD v prisotnosti 30 članov društva in približno enakega števila predstavnikov naših osrednjih organizacij, starešin in gostov. Predsednik Andrej Žužek je začel zborovanje s pozdravno besedo in predlagal, da se odpošljejo pozdravna pisma raznim osrednjim in sorodnim organizacijam. Nato je med drugim v govoru omenil, da je društvo delalo vedno složno sku-

NOVO VODSTVO OSREDNJEGA ODBORA V JUGOSL. SOKOLU

Po smrti Janka Jazbeca je bil na njegovo mesto kot starosta Osrednjega odbora za obnovo jugoslovanskega Sokolstva izvoljen g. dr. Franjo Mačus. Starešina Sokolskega društva v Argentini je pa postal dosedanji podstarosta g. Herman Kralj.

paj s članstvom, in da se je to v lepem številu odzvalo delu v organizaciji.

Tajnik Božo Vivod je nato poročal o delu društva. Število članstva je doseglo številko 50, vstevši člane v notranjosti. Lani je društvo imelo 14 prireditvev, in sicer ciklus štirih predavanj dr. Milana Komarja o kom. filozofiji, dve dr. M. Gogala o framasonstvu, po eno p. I. Quileasa SJ o vtisih iz Rusije, prof. V. Rodeta o ekstenzionalizmu in N. Jeločnika in F. Papeža o Eliotu. Priredilo je ogled astronomskega observatorija v San Miguelu, dva izleta na Ezeizo, silvestrovanje z brucovanjem in počitnice v Bariloču. Pri vseh predavanjih in družabnostih je bila udeležba zadovoljiva.

Blagajnik Jernej Dobovšek je na kratko poročal o blagajni, nakar so se člani s ploskanjem zahvalili odboru za lepo izvršeno delo in mu dali razrešnico.

Pri volitvah je skrutinator, bivši predsednik, Ladko Voršič razglasil, da je za edino listo glasovalo več kot dve tretjini članov. Novoizvoljeni odbor je: predsednik Andrej Žužek, tajnik Božo Vivod, blagajnik Jože Zakelj, odborniki Jožek Debeljak, Tomaž Kralj in Franci Sušnik.

Občni zbor je zvišal članarino na 15 pesov mesečno in izglasoval, da SKAD ostane še naprej v FEDECE.

Končno so k desetletnici društva čestitali še g. Božo Fink v imenu Zedinjene Slovenije in Slov. kat. akad. starešinstva, g. Miloš Stare v imenu Narodnega odbora, g. Ruda Jurčec v imenu Slov. kulturne akcije in msgr. Anton Orehar, v imenu „stare garde“

Občni zbor je zvišal članarino na 15 pesov mesečno in izglasoval, da SKAD ostane še naprej v FEDECE.

Končno so k desetletnici društva čestitali še g. Božo Fink v imenu Zedinjene Slovenije in Slov. kat. akad. starešinstva, g. Miloš Stare v imenu Narodnega odbora, g. Ruda Jurčec v imenu Slov. kulturne akcije in msgr. Anton Orehar, v imenu „stare garde“

pa je govoril še prvi predsednik društva arh. Marijan Eiletz.

Po končani proslavi in občnem zboru je predsednik A. Žužek povabil vse navzoče v lepo okrašeno jedilnico na koktajl. Dk

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Jožeta Šemeta in njegove žene g. Ivanke roj. Bidovec se je rodil sinček. Srečni družini naše čestitke.

† **Jurij Žurga.** Slovensko skupnost v Miramaru je zadel hud udarec. Dne 24. maja je umrl njen vidni član g. Jurij Žurga. Zadnje zemsko bivališče je dobil dne 26. maja na miramarskem pokopališču, kjer je opravil pogrebne molitve g. Boris Koman iz Mar del Plate ob lepi udeležbi slovenskih rojakov v Miramaru.

Rajni Jurij Žurga zapušča v Miramaru ženo go. Jožeta, sina Jožeta ter hčer Majdo z možem Tonetom in hčerko Danico, v domovini sina Ivana z ženo Bronislavo, nečaki in nečakinjami v Venezueli nečaka Jureta z družino in v ZDA sestro Marijo z družino. Vsem ob bridki izgubi dragega pokojnika izreka iskreno sožalje, rajni na namirno počiva v argentinski zemlji.

Monsignor Janez Hladnik, župnik župnije sv. Jožef Pompejski v Lanusu Oeste, se še vedno zdravi v Sanatoriju San José v ulici Sanchez de Bustamante 1674 v Buenos Airesu, kjer so ga pred tedni operirali zaradi zastarele rane na peti. Toda zaradi pomanjkanja zadostnega števila rdečih krvnih teles se rana le počasi celi. Treba mu je bile dati tudi več transfuzij krvi, po katerih se je njegovo zdravstveno stanje mnogo izboljšalo. G. monsignorju Hladniku želimo, da bi kmalu ozdravel in se vrnil med nas.

V ponedeljek, 31. maja t. l. sta odpotovala v Družene države Vinko Tomazin in ga. Magda roj. Šter. Ker jima je bilo nemogoče osebno se posloviti od vseh znancev in prijateljev, storita to preko Sv. Slovenije. Obema želimo mnogo sreče in uspehov v novem kraju!

Ob dvajsetletnici smrti domobrancev Franceta, Stankota in Jožeta Weiss iz Črnomlja bo v soboto, 5. junija, ob 10 slovesna maša zadušnica v cerkvi Regina Apostolorum, Avellaneda 2700, esq. Condarte, tri kvadre od postaje Flores, avto-promet št. 3, 89, 99, 134 ali 292.

Ana Weis por. Loh

CARAPACHAY

Petletnica Slovenskega doma

V nedeljo, 23. maja, so rojaki v Carapachayu proslavljali petletnico ustanovitve svojega Slovenskega doma. Izredno lepa jesenska nedelja je privabila v Carapachay rekordno število Slovencev in Slovencev iz bližnje in daljne okolice.

Ob letošnji petletnici so hoteli naši pridni rojaki iz Carapachaya presenetiti slovensko skupnost z novo pridobitvijo. In so jo res presenetili. V zadnjih mesecih so svoj dom povečali za okoli 6 m in s tem pridobili prostor za bodoči gledališki oder in dva šolska lokala. Ne preveč številna slovenska družina v Carapachayu je pokazala svojo izredno trdoživost in požrtvovalnost. Večino ročnega dela so člani opravili zastoj-

Na lepo okrašenem prostoru so ob 11 člani SFZ in članice SDO dvignile na drog argentinsko in slovensko zastavo ob igranju argentinske in slovenske himne. Nato so se vsi prisotni podali v dvorano, kjer je g. dr. Alojzij Stare daroval sv. mašo. Po evangeliju je imel na rojake, ki so popolnoma napolnili dvorano, lep nagovor, v katerem je naglasil pomen slovenskih domov za ohranitev in duhovno rast Slovencev. Vsak dom je prostor srečanja med rojaki. Ta srečanja pa imajo velik vzgojni pomen, pa so ljudem tudi v velik telesni in duševni oddih.

Po maši je mnogo gostov ostalo v domu na kosilu. Vneti balincariji iz Carapachaya in San Martina pa so se pomerili v balinanju, ki se je končalo šele opolnoči.

Kmalu po 15 pa se je pričela na obširnem dvorišču akademija. Napovedovalec Aleksander Pirc je pozdravil vse navzoče, posebej g. dr. Starca kot zastopnika msgr. Oreharja ter zastopnike domov in organizacij. Predsednik doma Edi Škulj je imel krepak govor, v katerem se je najprej spomnil 20-letnice našega odhoda iz domovine in vetrirjske tragedije. Nato je poudaril pomen dela v naših domovih za ohranitev slovenske skupnosti v tujini, zlasti pa za vzgojo naših otrok. Po predsednikovem govoru so nastopili učenci in učenke harmonikarske šole, ki jo z lepim uspehom vodi g. Viktor Jenko. Sodelovali so tudi učenci oz. učenke iz San Martina. S prostimi vajami so nastopili člani SFZ pod vodstvom Tršana in članice pod vodstvom gđ. Šenkove. Za svoj lep nastop jih je občinstvo nagradilo s krepkim ploskanjem. Sledila je lepo podana zborna deklamacija učencev in učenek šolskega tečaja. Za zaključek pa so zopet zaigrali na harmonike gojenci harmonikarske šole g. Jenka.

Po akademiji se je razvila domača zabava ob zvokih orkestra Triglav jazz.

SAN MARTIN

O lepotah Slovenije je v nedeljo, 30. maja, predaval v domu v San Martinu g. Marijan Trtnik. Pokazal je nad 200 krasnih barvnih posnetkov, ki so pred očmi številnih in hvaležnih gledalcev pričarali lepote naše domovine. Prireditelj je začel in vodil prof. Zupan.

Lep sprejem Marije iz Brezij v Slomškovem domu v Ramos Mejji

Po 20 letih je v nedeljo, 30. maja, dopoldne našlo svoje zavetje v Slomškovem domu v mestu Ramos Mejja podoba Marije Kraljice Slovencev iz Brezij. Podoba je leta 1945 na lastne stroške in žrtvami oskrbel salezijanski duhovnik č. g. Janko Mernik. V begunskem taborišču Peggez pri Lienzu na Tirolskem je po njegovem naročilu za tamošnjo kapelo našo Kraljico lepo upodobil slikar Jerina.

K slavju v Slomškov dom je prihitelo lepo število rojakov. Iz stanovanja neumornega g. Brule, bivšega predsednika doma, je lepo okrašeno podobo pripeljal v spremstvu slovenskih skav-

Vsak teden ena

BRATU

Marijan Jakopič

Junij 1945

Vsa pota strma dan na dan prehodim, vse griče, holme, pisane gorice, tolmune prazne; koder nočne ptice svatujejo — tam v dolgi noči blodim.

Pa tebe ni, si onkraj mej trpljenja. Ne bova več tešila si bolesti, ne romala po tuji prašni cesti, nosila v srcu skrta hrepenenja.

Ne boš roke podajal svoji zvesti — zastoj oblike svatovsko je že šivala; saj ti nevesta — smrt roko je dala, objela te, iztrgala bolesti.

Ob spomeniku združeni

Mrtvi junaki so združili tudi vse žive borce. Pri pripravah za postavitev spomenika pobitim borcem v Slovenski hiši v Buenos Airesu so se združili še živčji protikomunistični borci ne glede na svoje prepričanje in morebitne razlike in ne glede na to, kateremu društvu pripadajo (DSPB, Tabor) in na katero revijo so naročeni (Vestnik, Tabor). Združili so se v enem skupnem odboru in z enim skupnim namenom, da v imenu vseh Slovencev v Argentini postavijo mrtvim bratom spomenik, vreden njihove največje žrtve.

Vsi zavedni Slovenci so gotovo zelo veseli, da vsi protikomunistični borci v edinosti in soglasju sodelujejo pri tej vzvišeni nalogi in bodo zato tudi v veseljem in velikodušno podprli akcijo za spomenik.

Spomenik pobitim junakom naj bo dokaz, da so v nas še vedno živi tisti ideali, za katere so dali življenje raiši bratje, in da je v nas globoka hvaležnost do teh junakov, ki jim ni primere v slovenski zgodovini.

Vzajemni podporni sklad Slovenskega doma v San Martinu vrši važno socialno funkcijo v življenju sanmartinskih rojakov. Pravice tega sklada pa so vezane na pravočasno plačilo letnega prispevka, ki znaša samo 100 pesov. Žal, da nekateri člani pozabijo plačati ta prispevek in s tem oškodujejo in prikrajšajo svojce za posmrtno. Zato priporoča odbor Slov. doma v San Martinu vsemu svojemu članstvu, da čimprej poravnava prispeke za ta sklad.

tov g. Matevž Potočnik. Pred zunanjim vhodom so nosilnico dvignili fantje in jo v spremstvu narodnih noš in skavtov prenesli do vhoda, kjer je podoba sprejel v imenu Slomškovega doma predsednik g. Marijan Sifrer z naslednjim pozdravom:

„Marija iz Brezij, pozdravljena! Pozdravljena na naši slovenski domačiji. Ti središče in simbol slovenskega naroda, utrip njegovega srca in upanje v najtežjih preizkušnjah. Že tisoč let se Slovenci oklepamo Tvoje ljubeče in materinske roke. Bila si priča našega poveličanja in našega trpljenja, naših veselih in žalostnih ur. Tudi tu v tujini nas spremljaš, tolažiš in bodriš. Danes Te, Romarico, z velikim veseljem sprejemamo pod skromno streho Slomškovega doma, ker vemo in verujemo, da boš tudi tu delila svoje milosti in dobrote, dvigala in krepčala ter nas družila v eno samo veliko družino. Ob tej slovesni priliki sprejmi Ti, Kraljica Slovencev, zahvalo, sedaj izrečeno, pa že davno zapisano v naših srcih, za rešitev iz bednih begunskih razmer, zlasti v imenu naših bratov, ki si jim utirala solze v taborišču pod lienskimi Dolomiti. Marija Pomagaj z Brezij! Ko stopaš pod to streho, v dom, ki nosi ime Tvojega velikega častika svetniškega škofa Antona Martina Slomška, Te priščno prosimo: Daj nam milost velikodušnih src, ki jih nobena težava ne ukloni, nobena nevhvaležnost ne potre, nobena brezbriznost ne utruji!

Daj nam modrost medsebojnega razumevanja, spoštovanja in ljubezni. Daj nam moč, da bomo kot katoličani in Slovenci svoje poslanstvo izpolnili do konca.“

Med sv. mašo, ki je sledila, je ramaški dušni pastir č. g. Janez Kalan podal lepe misli o naši skupni Materi, ki je s tem dnem postala varuhinja Slomškovega doma. Med sv. mašo in ob zaključku je lepo slavje poživilo ubrano petje ramaškega cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom g. Gabrijele Čamerika.

Marijan Marolt

Konjeniška izvidnica v San Justu

Kulturni odsek Našega doma v San Justu je uprizoril v nedeljo, 30. maja, ob pol 5 Františka Langerja zgodovinsko dramo v treh dejanjih Konjeniška izvidnica in sicer v tamošnji občini župnijski dvorani, ki je bila prav dobro zasedena. Režiral je g. Janez Špeh, ki je stopil pred predstavo pred zastor, povedal, da bodo igrali dramo v spomin 20-letnice junakov domobrancev, ker so se svojčas tudi češki legijonarji tolkli z boljševiki v Sibiriji. Na kratko je povedal, kako so Čehi, vojni ujetniki na Ruskem, organizirali svoje legije, da bi se borile proti centralnim velesilam in potem prišle med boljševike, skozi katerih edinice in posadke so se morale prebiti na Vladivostok, da odjadrajo od tam čez pol sveta v svojo domovino. To pojasnilo je bilo potrebno, saj bi sicer mlajši ljudje ne vedeli, kako so Čehi prišli v spopade z ruskimi boljševiki daleč, daleč proč od svoje domovine.

Ko so nekaj let po prvi svetovni vojski igrali Konjeniško patrolo v ljubljanski drami, od koder se je v razmnoženih prenesla tudi na mnoge podeželske odre, je bil spomin na zgodbo z ruskim step pri ljudeh še živ, zlasti ker se je v ruskem zaledju tudi

dosti slovenskih ujetnikov znašlo med boljševiki. Avstrijski vojaki jugoslovanskih narodnosti so ustanovili tudi jugoslovansko legijo, ki pa ni prišla v tolikšne škripe kot Čehi, ker je bila že prej potegnjena iz Dobrudže na srbsko (solunsko) fronto, pač pa so mnogi slovenski ujetniki morali napraviti isto pot čez Vladivostok, nekateri tudi krajše poti, da so dospeli domov. Marsikateri slovenski ujetnik se je na obširnem ruskem ozemlju tudi navzel boljševizma in potem zanesel strup v domovino.

Konjeniška patrola, ki so jo zdaj prekrstili v izvidnico, pravzaprav ni prava drama, ampak bolj kronika, celo obširna kronika, ki smo jo že doma radi krajšali kot je to storil zdaj tudi g. Špeh. Še tako je trajala predstava skoraj tri ure; vse tri ure pa so držale gledalce v napetosti, kot je bilo to tudi pred 40 leti.

V vseh treh dejanjih je prizorišče isto, kar je za vodstvo predstave in po tek igre gotovo ugodno, a tem večji je napor režiserja za dosego razgibanosti dejanj, da se vzdrži v gledalcih stalna napetost. Če na kratko povzamemo vsebino, zaide češka patrola, izvidnica v samotno koč, kjer jo oblegajo, naska-

kujejo boljševiške čete. Razen enega, najmlajšega, vsi padejo ali obnemorejo, ko pride pomoč, recimo, glavnine. Vmes se izvrši obisk boljševiškega parlamentarca v osebi samega poveljnika, češki vojaki — radi se imenujejo Čehoslovaki — pa preživljajo razen izgub vsa možna razpoloženja od strahu do mlačevnosti, a držijo se vseskozi odlično.

Komandir izvidnice je četovodja Matejka, ki ga je igral g. Ivan Oven, najprizadevnejši od sanjuških igralcev. Po poklicu je Matejka kmet, a v vojaški službi zelo vesten. Tako je tudi vloga podal in ni bila malenkost tako obširno vlogo gladko izdelati. Deseznika Kalaša, g. Jožeta Možina, že koj spčetka prinesejo težko ranjenega na pozornico, kjer ves čas vztraja v tovarstvu, dokler ne začutimo njegove agonije. Saidl, g. Janez Perharič, je junak brez strahu, ki tik pred koncem pograbi še ročne granate in se vrže v metež. Soukup, g. Janez Hren, je najmlajši borec, voljan prijeti za vsako delo, a ima tudi srce za trpežega nasprotnika. Je tik pred koncem mu skoraj odpovedo živci. Hašek, g. Milan Juvančič, rad govori, a ni blebetavec in že pred smrtjo je dvakrat ranjen, ne da bi zaradi tega v borbi omagal. Valenta, g. Franc Miklavc, je dobričina, tipičen Čeh, a v borbi vztrajen do zadnjega. Nebdal, g.

Tone Bergant, je žal prehitro odšel v smrt, da bi imel kaj več njegovega igranja. Strnad, g. Marijan Indihar, za bušant, sicer zakrivi pogin konj, nato pa gre neustrašeno po pomoč in jo slednjič tudi pripelje. Tojožnja, vodjo boljševikov, je igral g. Janez Špeh. Gladko gorjenje in neprisilno vedenje v gledalca nehote vzbudita nekakšno simpatijo do tega politkomisarja, najsi do svojih vojakov ni najboljši starešina po zapadnih pojmi. Oba ruska ujetnika, g. Jože Draksler in Janez Frontini, menda tokrat prvič na odru, sta ugajala zlasti v nemih prizorih. Mužik, g. Slavko Erjavec, je podal sibirskega zakrknega ustreznost. Govor vseh sodelujočih je bil jasen, izgovarjava pravilna, pri mlajših igralcih je bilo v glasu čuti pač mladost. Liki Čehov so bili bolj slovenski ali splošno evropski, na Čeha je spominjal samo g. Miklavc. Rusi so bili bolj ruski. Scena g. Toneta Oblaka je bila primerna majhnemu odru in majhni sibirski kolibi.

Ta „zgodovinska drama“ pač nima več, kot tolikokrat zgodovinske drame iz polpreteklosti, domovinske pravice v deželi svojega nastanka in v sosednjih deželah (n. pr. v Sloveniji), je pa zelo privlačna za naše okolje in prav lepa počastitev tudi naših junakov.

SLOVENCI POSVETU

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

V Clevelandu je umrl dr. Hinko Lobe. Bil je velik prijatelj zlasti dveh slovenskih ustanov: Slovenske pristave in Slovenske šole pri fari sv. Vida. Obama ustanovama je posvečal ves prosti čas. Ko je ležal 28. aprila t. l. na mrtvaškem odru v Zakrajškovem pogrebem zavodu se je od njega v ime nu obeh ustanov poslovil ravnatelj Slovenske šole č. g. Jošt Martelanc. Po naročilu Slovenske šole bodo za pokoj duše rajnega dr. Lobeta brali tudi v ljubljanski stolnici tri sv. maše, da se jih bodo lahko udeležili številni pokojnikov prijatelji in sorodniki.

V veliki dvorani pri župniji sv. Štefana v Chicagu so 15. maja postavili na oder pravilčno igrano „Pastirček in princeska“. Za njen tako lep uspeh imajo zasluge režiser Jože Rus in igralci.

Vodstvo Slovenske šole pri fari Marije Vnebovzete je priredilo dne 16. maja izlet za slovenske otroke, ki obisku-

jejo omenjeno slovensko farno šolo, in za njihove starše v mesto Erie ob istoimenskem jezeru v Pennsylvaniji, kjer so si najprej ogledali zgodovinski ameriški vojni ladji USA Niagara in USA Wolverine, nato pa živalski vrt. Domov grede so se izletniki ustavili še v Geneve na Slovenski pristavi.

AVSTRALIJA

V Melbournu so ta mesec postavili na oder slovensko igrano v treh dejanjih „Prisegam“. Napisal jo je pok. Kazimir Zakrajšek kot newyorški župnik za članice svoje farne Marijine družbe. Igra je nastudirala za uprizoritev učiteljica slovenske šole gđc. Anica Srnc. Čisti dobiček so dekleta in žene namenile za slovensko cerkev v Melbournu.

Člani orkestra Bled v Baragovem domu za 12. junij pripravljajo družabno prireditev. Tudi ti bodo čisti dobiček podarili za zidavo slovenske cerkve v Melbournu, za katero je do konca aprila zbral g. p. Bazilij okoli 6000 funtov

poleg prispevka za brošuro, ki naj ne bi znašal manj kot 20 pesov za izvod. Prepričani smo, da bodo zavedni rojaki spričo pomembnosti letošnjih prireditev in publikacij sprejeli to prošnjo z velikodušnim razumevanjem. Obenem z brošuro bo mogoče dobiti tudi brezplačna španska vabila na spominsko proslavo 18. junija in prosimo, da jih vsak rojak uporabi za vabljenje svojih argentinskih znancev.

Za prireditev na Plaza San Martín in cerkveno slovesnost v katedrali je primerno, da se ju udeležijo družine tudi z majhnimi otroci. Naj to nedeljo mestno središče Buenos Airesa nudi sliko slovenske množice kot ob romanjih v Luján.

Posebej opozarjamo na odkritje spominske plošče, ki bo 27. junija v Slovenski hiši. Zedinjena Slovenija

V Melbournu je umrla ga. Marija Rome, doma iz Male Slivnice pri Vel. Laščah. Med velikonočnimi prazniki je pa postala žrtev avtomobilske nesreče ga. Stana Čušin iz Hirske Bistrice. Naj počivata v miru.

PO ŠPORTNEM SVETU

Milanski nogometni klub Internazionale je ponovno osvojil naslov prvaka Evrope. Preteklo sredo se je v Milanu pomeril z libonsko Bemfico in jo premagal z 1:0. Čeprav je med tekmo močno deževalo, je bil obisk gledalcev izredno številen. Tekma sama pa ni bila ravno tehnično na višku, kar je seveda razumljivo zaradi težkega terena. Gol so zabil Italijani zaradi napake portugalskega vratarja, ki mu je spolzka žoga ušla iz rok. Kljub temu, da so igralci Bemfice v drugem polčasu nevarno napadali in se je Internazionale bolj branil, so bili njegovi protinapadi bolj nevarni.

Po zmagi nad Bemfico se bo Internazionale pomeril z južnoameriškim prvacom Independiente iz Argentine, ki je kot znan premagal Penarod iz Montevidea v tretji odločilni tekmi v Santiagu de Chile s 4:1. V Buenos Airesu je zmagal Independiente z 1:0, v Montevideu pa Penarod s 3:1.

Na Zelenici pri Trzinu je bilo konec marca XX. jugoslovansko prvenstvo v alpski kombinaciji. Naslova sta osvojila Peter Lakota in Krista Fanelj iz Ljubljane. Ista tekmovalca sta osvojila tudi prva mesta v smuku in slalomu. V veslanju pa sta postala prvaka Mirko Klinar, član mariborskega Branika in Majda Ankele (Triglav-Kranj).

Na jugoslovanskem zimskem plavalnem tekmovanju, ki je bilo v začetku aprila na Reki, je Depolo preplaval 100 m metuljček v času 50,5, kar je za 6 desetink sekunde bolje od evropskega rekorda. Vendar ne more biti priznan kot rekord, ker je bil postavljen v 25-metrskem bazenu. Drugo mesto v isti disciplini je zasedel Dermastia iz Ljubljane s časom 1:0,9. Na progi 100 m prosto je plaval kar 7 tekmovalcev pod 1 minuto, toda v finalu jih je prišlo le šest. Najboljši čas je dosegel Depolo iz Korčule v času 57,0, Kocmur iz Kranja je dosegel čas 57,7, Košnik iz Kranja 59,3, Dermastia pa 59,5. Na 200 metrov hrbtno je osvojil naslov Vrhov-

šek iz Ljubljane v času 2:18,8. Ljubljana je tudi osvojila naslov v štafeti 4x100 (štirje slogi) s časom 4:21,9.

OBVESTILA

II. kulturni večer SKA bo v soboto, 5. junija 1965 ob 19. Predaval bo č. g. p. Alojzij Kukovica S. J.: Krščanski laik v modernem času. Prireditev bo v dvorani Bullrich, Sarandi 41, Capital.

Naraščajniki iz Morona in Castelarja bodo imeli sestanek na Pristavi v soboto 5. t. m. ob 15.30 uri.

Slovenske narodne noše. Da bo spominski dan 6. junija čim slovesnejši, naj se vsak kdor more udeležiti slovesnosti v narodni noši. Zbirališče narodnih noš je v Slovenski hiši, odkoder nas bodo skupni avtomobili odpeljali k spomeniku generala San Martina in se bomo z njimi tudi vrnili v Slovensko hišo. Odhod točno ob dveh.

V nedeljo, 6. junija, na spominski dan naših protikomunističnih žrtev, se bodo brale svete maše po naših središčih: Slovenski kapeli ob 9.30, San Justo ob 7.30, San Martinu ob 8.30, na Pristavi ob 10, v Slomškovem domu ob 10.30. Ta dan bomo tudi darovali po zgledu prejšnjih let za svete maše in za pomoči potrebne rojake. Skažimo jim hvaležnost in spomnimo se jih z dobrimi deli. Vsem darovalcem Bog povrni.

Sprehod po Evropi je naslov skop tičnemu predavanju, ki ga bo imel g. Mernik v soboto, 12. junija, ob 8 zvečer v domu v San Martinu. Vabljeni!

Ob 20-letnici največje narodne nesreče, bo v soboto, 12. junija, ob 8 v Slomškovem domu spominski večer, na katerem se bomo z izbranim programom poklonili žrtvam nasilja v letih okupacije in ob koncu vojne. Za pokoj njihovih duš pa se bo v nedeljo, 13. junija, ob 10.30 darovala sv. maša.

Sanmartinski krožek SDO bo imel redni sestanek v nedeljo, 13. junija, po maši v prostorih doma v San Martinu. Govoril bo g. župnik Gregor Mali o odnosu med človekom in Bogom. V drugem delu sestanka bo g. Miha Smersu pokazal več skiptičnih slik o lepota Rima. Vse članice in ostala dekleta lepo vabljenca.

Slovenski dom v Carapachayu vabi vse člane na redni občni zbor v nedeljo 13. junija ob 15 v domu.

Procesija presv. Rešnjega Telesa bo v nedeljo 20. junija ob 10 dopoldne v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia. Najprej bo sv. maša, nato pa procesija. Oltarje bodo pripravili: 1. San Martin-Carapachay, 2. Morón, 3. San Justo, 4. Ramos Mejia.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69.9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1965: za Argentino \$ 1000.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

VLOGE — POSOJILA
Slovenska hranilnica
z. z. o. z.

Avda. San Martín 263
1. nadstropje, desno
Ramos Mejia
(pol kvadre od Slomškovega doma)
Uradne ure ob sobotah od 16 do 20
Dežurna služba ob nedeljah od 9—11

Ob prazniku sv. Alojzija bo spominska proslava ob 20-letnici slov. narodne nesreče, ki jo pripravlja slovenska mladina v nedeljo, 13. junija 1965 ob 16 v Slovenski hiši. Na prireditvi bodo nastopili otroci slov. šolskih tečajev iz Berazateguija, Buenos Airesa, Hurlingham, Morona, Ramos Mejia, San Justa, San Martina in Slovenske vasi. Pred prireditvijo bo sv. maša s skupnim obhajilom.

VAZNO OBVESTILO

Izšla je napovedana brošura v španščini z naslovom „Hace 1400... hace 20 años“ — „Eslovenia, otra nación sin libertad“.

Brošura bo te dni razposlana na več kot tisoč naslovov argentinskih osebnosti in ustanov. Prosimo pa tudi vse rojake, da jo pomagajo razširiti med argentinskimi prijatelji in znanci. Brošuro je mogoče dobiti v društveni pisarni, dobila pa se bo tudi pri prireditvah 6. in 18. junija.

Ker se letos pri vhodu v dvorano za spominsko proslavo ne bodo pobirali prostovoljni prispevki, vljudno in nujno vabimo vse, ki se bodo poslužili brošure, da ob tej priložnosti oddajo znesek, ki bi ga namenili za proslavo.

6. JUNIJ

VSI NA PLAZA SAN MARTIN

● Ob 15 polaganje venca pred spomenikom Generala San Martina. Poklonimo se spomenu borca za svobodo narodov Latinske Amerike!

● Ob 16: SLOVESNA KONCELEBRIRANA SV. MAŠA V KATEDRALI ZA ŽRTVE KOMUNIZMA

Udeležimo se v polnem številu obeh slovesnosti!

Posebno vabljen narodne noše!

● 18. junij: SPOMINSKA AKADEMIJA V KOLEGIJU LA SALLE.

MESEC JUNIJ POSVEČEN SPOMINU SLOVENSkih JUNAKOV

NAŠI

Leto II.

št. 10

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

LEGIONARJI, DOMOBRANCI...

Marsikdo mladih rojakov, ki prebira oddelek „Naši mladini“, pregleduje tudi ostale strani „Svobodne Slovenije“.

Prav, kajne?! Seveda, marsičesa ne razumejo popolnoma. Ni čudno tedaj, da me je Marko vprašal oni dan: „Kaj je s tistim: MESEC JUNIJ POSVEČEN SPOMINU SLOVENSkih JUNAKOV?“

„Hm!“ sem bil nekoliko nevoljen. „Nekaj bi pa že moral vedeti o tem.“

„No, saj vem,“ je Marku malo neprijetno. „Očka mi včasih kaj o tem pove — ne veliko. Menda mu je težko. Kakor je tudi mami. Nekoč sem njo vprašal, kaj je s tem. Čudno se je zagledala vame. Oči so ji postale rosne. Potem pa je sunkoma povedala: „Pobili so jih! Vse so pobili — tudi moja dva brata, tvoja strica! Kakor zveri so jih pobili!“

„Kdo, mama? Zakaj?“ sem jo vprašal.

„Ni ti odgovorila. Samo jokala je. Kako naj jo potem še kaj vprašam? Zato sem vprašal vas.“

„Imaš prav, Marko,“ sem mu rekel. „Morda ju preveč boli spomin na pobite sorodnike, pa raje molčita. Prav pa je, da tudi ti veš kaj več o pobitih slovenskih junakih!“

In sem mu odgovoril:

„Za nas, Slovence, se je druga svetovna vojna začela leta 1941. Jugoslavija, h kateri je spadala tedaj Slovenija — domovina tvojih staršev — se je po neumnosti nekaterih zapletla vanjo. Slovenijo so kar brž zasedli Nemci, Italijani in Madžari in si jo razdelili. Vsak je po svoje gospodaril na zemlji, ki jo je zasedel. Blo je hudo, prehudo, a nismo si mogli pomagati.“

To stisko slovenskega naroda so izrabili domači izdajalci — slovenski komunisti!

Veš, kaj so komunisti? Ljudje, ki se borijo proti Bogu in proti vsaki veri! Proti svobodi vsakega naroda in vsakega človeka! Človek naj bo po njihovem samo „stroj“ in nič, nič več!“

Začuden me je poslušal Marko. Kaj takega menda še ni slišal.

„Ne razumem čisto dobro,“ mi je dejal.

„Vem, da ne! Razmišljaj nekoliko o tem. Drugič ti pa povem še kaj več!“

Simon Gregorčič

MAVRICA

Biserna lestva se spenja v oblak,
spušča se onkraj na zemeljski tlak;
mavrica pisana, božji prestol,
angeli hodijo gor in pa dol;
zlate škropilnice v rokah drže,
zemljo prežejno hlade in pojé.
Gori na stolu pa Večni sedi,
kapljici vsaki on srečo deli:
pače na polje — rodi zelenjad,
kane na drevje — obilen da sad;
kaplja na njivi — da žito zlato,
kaplja na trti pa — vince sladko.
Sreča se spušča na sleherno stvar,
kadar zaliva nebeški vrtnar.
Mirko Kunčič

Brisača

Angelca je na vso sapo prihitela in vprašala:

Ali bi radi brisačo, gospa?“

„Nak, danes pa ne,“ se je prisrčno nasmehnila gospa. „Ze vidim, da si brisačo oprala. Zapomni si: Pridne roke so vredne več kot zlate gore.“ Nato je odprla vrata v zadnjem delu avtomobila in zaklicala: „Marjetica!“

Marjetica pa ni skočila iz avtomobila kot bi kaka druga zdrava deklica. Mama jo je morala vzeti v naročje in postaviti na tla.

In tedaj je Angelca vsa presunjena videla, da ima sirotica levo nogo v okovju in da šepa. Kar pri sru je jo zabelelo.

Gospa je potegnila iz avtomobila velik zavoj, ga izročila hčerki in rekla: „Stori, kakor sem ti naročila.“

Hčerka je položila zavoj Angelci pred noge in svečano rekla:

„Ti meni rožice — jaz tebi tole.“

Ali je strmel Angelca! V zavoju so bile najčudovitejše reči, ki si jih more uboga deklica misliti: velika punčka, ki je zaprla oči, če si jo položil v posteljico in jih odprla, če si jo dvignil. Zraven mizica, stolčki, pisane posodice za kuhinjo in še nešteto drugih reči.

„To je zate,“ je rekla gospa. „Za mamó sem prinesla deset novih brisač.“

Angelca je bila tako zmedena, da ni našla besede zahvale. Prižela je punčko na srce, ji gladila svetle laske — in bila srečna kot še nikoli prej.

„Zdaj pa še nekaj,“ je rekla gospa. „Kje pa tvoja mama dela?“

„V mestu pri neki družini,“ je povedala Angelca.

„Reci ji, naj pride jutri k nam na dom. Tu imaš naslov.“ Stisnila ji je v roko košček papirja. Potem se je obrnila k hčerki in ji velela: „Marjetica, daj poljubček za slovo.“

Marjetica si tega ni pustila dvakrat reči. Dala je Angelci vroč poljubček, ji prisrčno stisnila desnico in rekla: „Nasvidenje, Angelca!“

Ko se je mama pozno zvečer vrnila domov, ni mogla verjeti, da bi bilo vse res, kar ji je Angelca pripovedovala. „Sanjalo se ti je,“ je rekla.

Ko pa ji je Angelca pokazala pisane igrače in nove brisače, ni dvomila več. „Sam Bog je videl našo revščino in se nas usmilil,“ je rekla.

Vzela je listek z naslovom bogate gospe in se napotila zdoma. Ko se je vrnila, je kar žarela od zadovoljstva in velike sreče.

„Angelca, še so dobri ljudje na svetu. Zdaj je konec naše revščine. Delala

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da nas je dne 24. maja za vedno zapustil naš ljubi mož, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Jurij Žurga

K zadnjemu počitku smo ga položili dne 26. maja na pokopališču v Miramarju.

Prav lepo se zahvaljujemo družini Špehovi za ves trud, ki so ga imeli z našim dragim rajnim v Buenos Airesu. Enako se zahvaljujemo vsem, ki so ga med boleznijo obiskovali in ga spremlili k zadnjemu počitku. Lepa hvala tudi g. Borisu Komanu za pogrebne molitve.

Zalujoči

V Argentini: žena Jožefa, sin Jože in hči Majda, z možem Tonetom in hčerko Danico;
v Venezueli: nečak Jure z družino;
v ZDA: sestra Marija z družino;
v domovini: sin Ivan z ženo Bronislavo in nečaki ter nečakinjami.

bom pri oni gospe samo pol dneva in zaslužila še enkrat toliko kot sem zdaj ves dan. In ti boš lahko hodila z menoj in se igrala z njeno hčerko. Dobila boš zato dobro malico in kosilo.“

In tako se je zgodilo.

In vse to zaradi šopka rož in brisače, ki je bila najprej umazana in potem lepo oprana...

Da, da, še se godijo čudovite reči na svetu!

PISAN DROBIŽ

Besedna uganka

Mavrica na tri pramene —
Bog poživi vse Slovence!

Domoljubni reki

Biti slovenske krvi
bodi Slovcem ponos!
Kdor zaničuje se sam,
podlaga je tujčevi peti!

Rešene uganke iz prejšnje številke:

Besedna uganka: Prsti na roki. — Čaroben kvadrat: VRAT — RAMA — AMEN — TANK.

Rešitev besedne uganke bo v prihodnji številki.

Tiskarski škrat si je v prejšnji številki „Naši mladini“ dovolil grdo šalo. V sestavku „Točnost!“ je v šesti vrsti spremenil besedo „šepetati“ v „čepetati“ — kar gotovo ni vseno! — „Besedni uganki“ pa je namesto „petero“ nastavil „čtetvero“! Uganka je bila tako le prehuda!